

Oheismateriaali

Helsingin seudun
maankäytön, asumisen ja liikenteen
sopimuksen seuranta,
kausi 2016-2019

9.6.2020

Sisälllys – seurattavat aihealueet

I Asuminen ja maankäyttö

- Kaavoituksen ja asuntotuotannon taulukot 2016-2019
 - Helsingin seudun uusi asuinkerrosala käyttötarkoituksittain ja asemakaavavaiheittain
 - Helsingin seudun asuntotuotanto: valmistuneet asunnot, aloitetut asunnot ja myönnetyt rakennusluvut
 - Arvio vuonna 2020 valmistuvasta asuntotuotannosta
 - Arvio vuonna 2020 alkavasta tuotannosta
- Senaatti-kiinteistöjen keskeisiä toimia 2016-2019
- Senaatin Asema-alueet Oy:n keskeisiä toimia 2019

II Liikenne

- Lippujen ostaminen monikanavaisesti
- Reaaliaikainen Reittiopas ja liikennepalvelulain rakenteet
- Lähi- ja kaukoliikenteen integraatio
- Finavian multimodaalisen matkakeskukseen kehittäminen
- Yhteisen joukkoliikennealueen laajentuminen
- Rekkaparkkien toteutus
- Uusia käyttövoimia joukkoliikenteeseen
- Liikenne12:n valmistelu aloitettu

I Asuminen ja maankäyttö

Helsingin seudun uusi asuinkerrosala käyttötarkoituksittain ja asemakaavavaiheittain 2016-2019

Voimaantulleet asumisen kaavat 2016-2019

Kunta/ seutu	Voimaan tullut asumisen kerrosala 2016-2019 (NETTO) kem ²				Koko kauden 2016-2019 tavoite	Toteutuma %
	Kerrostalot	Rivi- ja ketjutilat	Erillispientalot	Yhteensä		
Espoo	1 293 304	75 850	177 345	1 546 499	996 000	155
Helsinki	2 179 146	38 712	24 840	2 242 698	2 390 000	94
Kauniainen	7 060	-4 300	925	3 685	33 000	11
Vantaa	805 660	17 728	16 560	839 948	1 065 000	79
PKS yhteensä	4 285 170	127 990	219 670	4 632 830	4 484 000	103
Hyvinkää	54 033	19 439	46 225	119 697	127 000	94
Järvenpää	96 515	9 961	22 097	128 573	186 000	69
Kerava	93 749	1 581	1 103	96 433	210 000	46
Kirkkonummi	100 785	1 415	1 368	103 568	159 000	65
Mäntsälä	31 500	9 580	28 011	69 091	100 000	69
Nurmijärvi	93 731	6 260	111 004	210 995	53 000	398
Pornainen	0	0	2 002	2 002	45 000	4
Sipoo	42 162	701	2 555	45 418	230 000	20
Tuusula	212 660	125 415	57 461	395 536	426 000	93
Vihti	-3 715	8 766	13 700	18 751	112 000	17
KUUMA yhteensä	721 420	183 118	285 526	1 190 064	1 648 000	72
Helsingin seutu yhteensä	5 006 590	311 108	505 196	5 822 894	6 132 000	95

Hyväksytyt asumisen kaavat 2016-2019

Kunta/ seutu	Hyväksytyjen kaavojen asumisen kerrosala 2016-2019 (NETTO) kem ²				Koko kauden 2016-2019 tavoite	Toteutuma %
	Kerrostalot	Rivi- ja ketjutilat	Erillispientalot	Yhteensä		
Espoo	1 175 587	63 367	102 890	1 341 844	996 000	135
Helsinki	2 358 378	45 307	26 180	2 429 865	2 390 000	102
Kauniainen	4 100	-1 250	1 025	3 875	33 000	12
Vantaa	667 890	8 728	59 619	736 237	1 065 000	69
PKS yhteensä	4 205 955	116 152	189 714	4 511 821	4 484 000	101
Hyvinkää	53 133	19 949	46 225	119 307	127 000	94
Järvenpää	118 565	14 190	14 399	147 154	186 000	79
Kerava	93 489	1 444	1 803	96 736	210 000	46
Kirkkonummi	101 155	-3 355	4 964	102 764	159 000	65
Mäntsälä	31 500	9 440	28 011	68 951	100 000	69
Nurmijärvi	94 366	-104	96 642	190 904	53 000	360
Pornainen	0	6 576	9 353	15 929	45 000	35
Sipoo	55 162	0	4 156	59 318	230 000	26
Tuusula	229 460	138 223	62 158	429 841	426 000	101
Vihti	6 040	8 766	13 454	28 260	112 000	25
KUUMA yhteensä	782 870	195 129	281 165	1 259 164	1 648 000	76
Helsingin seutu yhteensä	4 988 825	311 281	470 879	5 770 985	6 132 000	94

Helsingin seudun asuntotuotanto vuosina 2016-2019

Valmistuneet asunnot 2016-2019

Kunta/ seutu	Tavoite	Valmistuneet asunnot yhteensä	Toteutuma %
Espoo	12 000	13 892	116
Helsinki	24 000	20 822	87
Kauniainen	288	301	105
Vantaa	9 600	15 848	165
PKS yhteensä	45 888	50 863	111
Hyvinkää	1 440	1 273	88
Järvenpää	2 064	2 571	125
Kerava	1 872	1 945	104
Kirkkonummi	1 584	1 576	99
Mäntsälä	768	529	69
Nurmijärvi	1 584	2 092	132
Pornainen	288	76	26
Sipoo	1 584	1 464	92
Tuusula	1 680	895	53
Vihti	1 248	798	64
KUUMA yhteensä	14 112	13 219	94
Helsingin seutu yhteensä	60 000	64 082	107

Valmistuneet asunnot hallintamuodoittain 2016-2019

Kunta/ seutu	40-v. korkotukilainalla rahoitetut normaalit ARA-vuokra-asunnot	Erytysryhmien ARA-vuokra-asunnot	Lyhyellä korkotukilainalla rahoitetut ARA-vuokra-asunnot	Asumisoikeus-asunnot (ASO)	Vuokra-asunnot, joille myönnetty valtion takauslaina	Vapaaarahoitteiset vuokra-asunnot	Vapaaarahoitteiset omistus-asunnot	Tavoite 40-v. korkotuki	Toteutuma 40-v. korkotuki yhteensä	Toteutuma % 40-v. korkotuki	Tavoite tuettu yhteensä (40-v. korkotuki, erit.ryhmät, lyhyt korkotuki, ASO)	Toteutuma tuettu yhteensä (40-v. korkotuki, erit.ryhmät, lyhyt korkotuki, ASO)	Toteutuma % tuettu yhteensä
Espoo	1 107	672	57	547	149	3 612	7 748	2 400	1 779	74	3 600	2 383	66
Helsinki	2 814	1 251	47	2 157	238	3 731	10 584	4 800	4 065	85	7 200	6 269	87
Kauniainen	0	0	0	0	28	62	211	58	0	0	86	0	0
Vantaa	1 179	404	392	1 038	510	3 439	8 886	1 920	1 583	82	2 880	3 013	105
PKS yhteensä	5 100	2 327	496	3 742	925	10 844	27 429	9 178	7 427	81	13 766	11 665	85
Hyvinkää	342	0	0	108	0	49	774	144	342	238	288	450	156
Järvenpää	207	108	0	68	49	191	1 948	206	315	153	413	383	93
Kerava	128	42	0	146	0	884	745	187	170	91	374	316	84
Kirkkonummi	203	46	25	35	78	492	697	158	249	158	317	309	97
Mäntsälä	139	0	0	0	0	37	353	77	139	181	154	139	90
Nurmijärvi	157	54	62	0	0	608	1 211	158	211	134	317	273	86
Pornainen	0	0	0	0	0	0	76	29	0	0	58	0	0
Sipoo	397	64	0	115	0	10	878	158	461	292	317	576	182
Tuusula	75	132	25	47	0	116	500	168	207	123	336	279	83
Vihti	74	17	0	0	0	119	588	125	91	73	250	91	36
KUUMA yhteensä	1 722	463	112	519	127	2 506	7 770	1 410	2 185	155	2 824	2 816	100
Helsingin seutu yhteensä	6 822	2 790	608	4 261	1 052	13 350	35 199	10 588	9 612	91	16 590	14 481	87

Aloitettut asunnot 2016-2019

Kunta/ seutu	Aloitettut asunnot yhteensä	Aloitettut kerrostaloasunnot yhteensä	Aloitettut pientaloasunnot yhteensä	Aloitettut 40-v. korkotukilainalla rahoitetut normaalit ARA-vuokra-asunnot	Aloitettut erityisryhmien ARA-vuokra-asunnot	Aloitettut lyhyellä korkotukilainalla rahoitetut ARA-vuokra-asunnot	Aloitettut asumisoikeusasunnot	Aloitettut vuokra-asunnot, joille myönnetty valtion takauslaina	Aloitettut vapaarahoitteiset vuokra-asunnot	Aloitettut vapaarahoitteiset omistusasunnot
Espoo	16 416	13 117	3 299	1 577	384	242	498	89	4 301	9 325
Helsinki	25 071	22 972	2 099	3 860	1 225	100	2 368	193	4 372	12 953
Kauniainen	527	456	71	44	0	0	0	28	0	455
Vantaa	16 481	14 385	2 096	870	525	246	782	182	2 578	11 307
PKS yhteensä	58 495	50 930	7 565	6 351	2 134	588	3 648	492	11 251	34 040
Hyvinkää	1 276	1 037	239	176	60	31	195	0	112	702
Järvenpää	2 384	1 776	608	129	67	42	77	49	228	1 792
Kerava	2 183	1 956	227	193	0	0	105	0	807	1 078
Kirkkonummi	1 712	1 155	557	125	16	25	70	78	512	886
Mäntsälä	331	132	199	0	0	64	0	0	0	267
Nurmijärvi	2 172	1 460	712	158	54	293	0	0	497	1 170
Pornainen	65	24	41	0	0	0	0	0	0	65
Sipoo	1 585	1 239	346	458	0	0	106	0	4	1 008
Tuusula	1 036	569	467	214	59	25	86	0	23	629
Vihti	575	279	296	90	0	0	0	0	118	367
KUUMA yhteensä	13 319	9 627	3 692	1 543	256	480	639	127	2 301	7 964
Helsingin seutu yhteensä	71 814	60 557	11 257	7 894	2 390	1 068	4 287	619	13 552	42 004

Myönnetyt rakennusluvut 2016-2019

Kunta/ seutu	Myönnetyt rakennusluvut kerrostaloasunnoille 2016-19 (asuntojen lkm)	Myönnetyt rakennusluvut pientaloasunnoille 2016-19 (asuntojen lkm)	Myönnetyt rakennusluvut yhteensä 2016-19 (asuntojen lkm)
Espoo	14 874	3 351	18 225
Helsinki	26 735	2 112	28 847
Kauniainen	499	74	573
Vantaa	15 954	2 261	18 215
PKS yhteensä	58 062	7 798	65 860
Hyvinkää	915	251	1 166
Järvenpää	2 138	776	2 914
Kerava	1 955	271	2 226
Kirkkonummi	1 435	636	2 071
Mäntsälä	338	209	547
Nurmijärvi	1 772	872	2 644
Pornainen	0	40	40
Sipoo	1 633	372	2 005
Tuusula	981	546	1 527
Vihti	301	325	626
KUUMA yhteensä	11 468	4 298	15 766
Helsingin seutu yhteensä	69 530	12 096	81 626

Arvio valmistuvasta asuntotuotannosta 2020

Kunta/ seutu	Valmistuvat asunnot yhteensä	Valmistuvat kerrostaloasun- not yhteensä	Valmistuvat pientaloasun- not yhteensä	Valmistuvat 40-v. korkotukilainalla rahoitetut normaalit ARA- vuokra-asunnot	Valmistuvat erityisryhmien ARA-vuokra- asunnot	Valmistuvat lyhyellä korkotukilainalla rahoitetut ARA- vuokra-asunnot	Valmistuvat asumisoikeus- asunnot	Valmistuvat vuokra-asunnot, joille myönnetty valtion takauslaina	Valmistuvat vapaarahoitteiset vuokra-asunnot	Valmistuvat vapaarahoitteiset omistusasunnot
Espoo	3 900	3 000	900	560	0	120	80	0	870	2 270
Helsinki	7 050	6 400	650	900	300	50	500	0	1 400	3 900
Kauniainen	225	215	10	44	0	0	0	0	0	181
Vantaa	3 400	2 900	500	0	7	68	30	132	701	2 462
PKS yhteensä	14 575	12 515	2 060	1 504	307	238	610	132	2 971	8 813
Hyvinkää	313	243	70	0	0	31	110	0	63	109
Järvenpää	764	630	134	182	80	42	77	0	121	262
Kerava	150	65	85	65	0	0	0	0	35	50
Kirkkonummi	466	366	100	116	0	0	0	0	150	200
Mäntsälä	119	64	55	0	0	64	0	0	0	55
Nurmijärvi	295	190	105	159	0	0	0	0	30	106
Pornainen	11	0	11	0	0	0	0	0	0	11
Sipoo	378	311	67	77	0	0	0	0	0	301
Tuusula	465	368	97	30	15	0	44	86	102	188
Vihti	80	0	80	5	0	0	0	0	19	56
KUUMA yhteensä	3 041	2 237	804	634	95	137	231	86	520	1 338
Helsingin seutu yhteensä	17 616	14 752	2 864	2 138	402	375	841	218	3 491	10 151

Arvio alkavasta tuotannosta 2020

Kunta/ seutu	Alkavat asunnot yhteensä	Alkavat kerrostaloasun- not yhteensä	Alkavat pientaloasun- not yhteensä	Alkavat 40-v. korkotukilainalla rahoitetut normaalit ARA- vuokra-asunnot	Alkavat erityisryhmien ARA-vuokra- asunnot	Alkavat lyhyellä korkotukilainalla rahoitetut ARA- vuokra-asunnot	Alkavat asumisoikeus- asunnot	Alkavat vuokra- asunnot, joille myönnetty valtion takauslaina	Alkavat vapaarahoitteiset vuokra-asunnot	Alkavat vapaarahoitteiset omistusasunnot	Rakennusluvut vuonna 2018, arvio (asuntojen lkm)
Espoo	4 430	3 750	680	958	56	86	185	120	965	2 060	4 800
Helsinki	7 000	6 500	500	920	450	230	800	80	1 220	3 300	7 000
Kauniainen	68	58	10	0	0	0	0	0	58	10	15
Vantaa	3 200	2 700	500	147	172	204	147	120	700	1 710	3 500
PKS yhteensä	14 698	13 008	1 690	2 025	678	520	1 132	320	2 943	7 080	15 315
Hyvinkää	300	230	70	50	0	0	0	0	0	250	310
Järvenpää	660	550	110	69	0	96	36	38	55	366	660
Kerava	250	200	50	65	0	0	30	0	70	85	200
Kirkkonummi	400	300	100				0	0	200	200	400
Mäntsälä	155	90	65	90	0	0	0	0	15	50	100
Nurmijärvi	257	141	116	0	0	0	50	0	20	187	350
Pornainen	13	0	13	0	0	0	0	0	0	13	15
Sipoo	735	581	154	159	0	0	0	0	0	576	617
Tuusula	1191	1097	94	239	0	0	176	0	144	632	810
Vihti	80	31	49	31	0	0	0	0	0	49	80
KUUMA yhteensä	4 041	3 220	821	703	0	96	292	38	504	2 408	3 542
Helsingin seutu yhteensä	18 739	16 228	2 511	2 728	678	616	1 424	358	3 447	9 488	18 857

Asuntorakentamiseen soveltuvan valtion maan luovuttaminen: Senaatti-kiinteistöjen keskeisiä toimia 2016-2019 (1/2: Helsinki)

- Keski-Pasilan alueen ensimmäinen ns. Keskustakortteli-alueen asemakaava vahvistui ja ensimmäiset kiinteistökaupat, ml. Pasilan asema, tehtiin vuonna 2016. Keski-Pasilan Ratapihakorttelit-alueen valmiiksi asemakaavoitettuja asuntopainotteisia korttelialueita on luovutettu vuodesta 2017 lähtien vuosittain useita. Myös Keski-Pasilan ns. Torni-alueen kilpailun aloitusalueen suunnittelusta ja toteuttamisesta allekirjoitettiin esi- ja toteutus sopimukset vuoden 2019 alkupuolella.
- Helsingin Viikin alueen maanomistusten kehittämistä monimuotoiseen asuntotuotantoon soveltuviksi on kauden aikana tutkittu usean eri projektialueen osalta ja työ jatkuu edelleen.
- Helsingin Huopalahdenportin uuden asuinalueen asemakaavoituksen edistämiseksi työ on edennyt suunnitellusti korttelialueiden myyntien valmisteluvaiheeseen ja piakkoin alkaviin kilpailutuksiin saakka.
- Helsingin Munkkiniemen koulutustalon myynnin kilpailutus on toteutettu ja kohteen kiinteistökauppa vapaarahoitteiseen asumiseen tehty loppuvuodesta 2019.
- Helsingin Kumpulanmäen uuden asuntopainotteisen alueen kaavoituksen käynnistämiseksi järjestetty arkkitehtuurikilpailu ratkesi syksyllä 2019 ja kaavoitus jatkuu yhteistyössä Helsingin kaupungin kanssa.
- Helsingin Haapaniemenkadun tontinluovutuskilpailun vuonna 2019 voittaneen ostajatahon kanssa solmitun esisopimuksen myötä käynnistettiin tontin monimuotoiseen hybridiratkaisuun (sisältäen asumista) tähtäävä asemakaavamuutos yhteistyössä Helsingin kaupungin kanssa.
- Helsingin Marmoripalatsi, jonka asemakaava myyntihetkellä mahdollisti asumisen, myytiin keväällä 2019.
- Helsingin Korkeavuorenkatu 21 historiallisen arvokiinteistön kehittämisestä solmitun esisopimuksen mukainen kauppa tehtiin vuonna 2016, ja toteutetut asunnot valmistuivat vuonna 2019.
- Helsingin Ratakatu 3 historiallisesta arvokiinteistöstä solmittiin kilpailun voittaneen ostajatahon kanssa ehdollinen kauppa vuonna 2017, ja asemakaavan arvioidaan vahvistuvan vuoden 2020 aikana.
- Suojeltujen Helsingin Autokomppanian kasarmikiinteistöjen muutostyö valmistui vuonna 2016. Kokonaisuus sisältää mm. vapaarahoitteista sekä vanhusten palveluasumista.
- Helsingin Ilmalassa jatkettiin ns. Eteläisen Postipuiston alueen kaavamuutosyhteistyötä alueen muiden maanomistajien ja kaupungin kanssa.

Asuntorakentamiseen soveltuvan valtion maan luovuttaminen: Senaatti-kiinteistöjen keskeisiä toimia 2016-2019 (2/2 Muu Helsingin seutu)

- Espoon Otaniemen kaupunginosassa on jatkettu asuntorakentamiseen painottuvaa kaavoitustyötä Espoon kaupungin ja alueen maanomistajien kanssa.
- Vantaan Jokiniemen asuinalueen kaikki tontit ja kiinteistöt on myyty ja kaikki rakennustyöt sekä uudis- että korjausrakentamisen kohteissa valmistuvat vuosien 2019-2020 aikana.
- Vantaan Kielotien asuntopainotteisen korttelin myynnin kilpailu ja asemakaavoitus valmistui yhteistyössä kilpailun voittaneen ostajatahon, A-Kruunun ja Vantaan kaupungin kanssa. Asemakaavan vahvistumisen myötä toteutettiin vapaarahoitteisen asuntorakentamisen osalta myynti vuonna 2019 ja ARA-asuntorakentamisen osalta myynti toteutetaan arviolta vuoden 2020 aikana.
- Tuusulan asemakaava Rykmentinpuiston alueelta on myyty asemakaavoitettuja asuntotontteja sekä –korttelialueita vuosittain.
- A-Kruunu Oy:n kanssa on jatkettu tiivistä yhteistyötä. HOAS:lle on luovutettu useita opiskelija-asumisen tontteja, joissa HOAS on ollut maanvuokralaisena.
- Lisäksi Senaatin Asema-alueet Oy aloitti toimintansa vuoden 2019 alusta.

Senaatin Asema-alueet Oy

- Senaatin Asema-alueet Oy aloitti toimintansa vuoden 2019 alusta.
- Yhtiölle hankittiin 22 paikkakunnalla sijaitsevia VR-Yhtymän ja Senaatti-kiinteistöjen kiinteistöjä. Väylän vastaavien yhtiölle luovutettavaksi tarkoitettujen kiinteistöjen määrittelytyö on aloitettu alkuvuonna 2019.
- Yhtiön tehtävänä on kehittää asema-alueiden kiinteistöjä ja lopulta myydä kiinteistöt.
- Kiinteistökehitysprojektien tavoitteiden asettaminen yhteistyössä kuntien kanssa on aloitettu ja suunnittelu on käynnistynyt. Asemakaavoitus käynnistyy projektikohtaisesti ja asuntotuotantoon soveltuvien tonttien kehittämisessä edetään projektikohtaisesti kunnan tai kaupungin kanssa sovittujen tavoitteiden mukaisesti.
- Helsingin seudulla asema-alueita ovat: Espoon Kauklahti, Helsingin Malmi, Kauniaisten asema-alue, Kirkkonummen Munkinmäki ja Järvenpään asemanseutu.
- Yhtiön asema-alueiden kiinteistökehitysprojektien valmistumisen myötä tapahtuvat myynnit ajoittuvat pääosin vuoden 2022 jälkeiselle ajalle.

II Liikenne

Lippujen ostaminen on mahdollista monikanavaisesti

- Liikennepalvelulain I vaiheen tavoitteena on ollut luoda monimuotoista yritystoimintaa ja palveluita väljentämällä sääntelyä ja helpottamalla alalle tuloa. Laki tuli voimaan tietovelvoitteiden ja lippujärjestelmien osalta 1.1.2018. Lain toinen vaihe tuli voimaan 1.7.2018 ja sen puolesta-asiointia koskeva sääntely 1.1.2019. Kolmas vaihe tuli voimaan 1.4.2019 ja se sisältää liityntäpysäköinnin tasapuolisuutta koskevan säännöksen.
- HSL kehittää yhteistyössä tunnistepohjaista lippu- ja maksujärjestelmää LMJ Oy:n, Turun, Oulun ja Tampereen kanssa 2018-2023. HSL haki 2018 valtionavustusta suurten kaupunkiseutujen joukkoliikenteen ja digitalisaation ja palveluistumisen edistämiseksi. 20.3.2019 Liikenne- ja viestintävirasto myönsi 596 300 € valtionavustusta kaupunkiseutujen yhteiseen lippu- ja maksujärjestelmien kehittämisprojektiin, jonka tavoitteena on tunnistepohjainen matkustaminen ja matkojen maksaminen lähimaksuominaisuudella. Valtionavustus on käytettävissä vuosina 2018 ja 2019 syntyneisiin kustannuksiin.
 - Vuosina 2018-19 on suunniteltu ja määritelty yhteistä tunnistepohjaista lipputaustaa sekä tehty lähimaksuvälitysprosessiin liittyvät hankinnat. Vuoden 2020 aikana pystytetään lähimaksuprosessia, tehdään tunnistepohjaisen taustan hankinnat ja loppuvuodesta käynnistetään tunnistepohjaisen taustan toteutustyöt.
 - Vuoden 2021 aikana on suunnitteilla saada ensimmäiset lähimaksupilotit julkaistua ja ensimmäisen versiot tunnistepohjaisesta lipputaustasta pilottiin.
- HSL on mahdollistanut lippujensa myynnin avoimien rajapintojen avulla. 2.4.2018 HSL avasi ensimmäisen version lipunmyyntirajapinnasta (kertaliput) ja 30.11.2018 toisen version rajapinnasta, tässä versiossa rajapintaan tuotiin myös kausiliput ja puolesta-asiointi. Tämä tapahtui kuukautta ennen kuin liikennepalvelulaki edellytti puolesta-asiointin mahdollistavien rajapintojen avaamista.
- HSL:n taksa- ja lippujärjestelmä uudistettiin vyöhykeperusteiseksi. Uusi tariffijärjestelmä, vyöhykemalli, otettiin käyttöön 27.4.2019.

Reaaliaikaisen matkustajainformaation kattavuutta ja laatua, avoimen datan ja rajapintojen käyttöä sekä avoimeen sovelluskoodiin perustuvia ratkaisuja

Reaaliaikainen Reittiopas käytössä ja liikennepalvelulain rakenteet kunnossa

- Liikennepalvelulaki velvoittaa, että henkilöliikenteen liikkumispalveluiden tarjoajan on huolehdittava siitä, että liikkumispalvelua koskevat olennaiset ajantasaiset tiedot ovat saatavissa tietojärjestelmään luodun yhteyden (tietorajapinnan) kautta. Tällaisia tietoja ovat mm. reitti-, aikataulu-, hinta-, saatavuus- ja esteettömyystiedot.
- Liikennepalvelulain 1. vaiheen tiedon avaamista ja rajapintoja koskevien veloitteiden mukaisesti olennaisia tietoja tarjottavista liikennepalveluista ovat toimittaneet Väylän ylläpitämään NAP-palveluun lähes 6 000 yritystä ja yhteisöä.
- HSL:n uuden reaaliaikaisen Reittioppaan / Digitransit-palvelun rajapinnat tarjoavat reititykseen, geokoodaukseen, kartta-aineistoon sekä paikannukseen liittyvää dataa usean ohjelmointirajapinnan eli API:n kautta. Digitransit-palvelu on toteutettu avoimella lähdekoodilla ja API:en pohjalta useat sovelluskehittäjät ovat kehittäneet omia tuotteitaan. Pyöräilyn ja kävelyn ominaisuudet, uusien vyöhykkeiden Reittiopas 2018 ja Helsingin ja Espoon saaristoliikenne tuotiin Reittioppaaseen 2019.
- HSL:n lippu- ja informaatiojärjestelmä LIJ tuottaa reaaliaikatietaa ja sekunnin välein päivittyvää paikkatietaa kaikista busseista, ratikoista ja junista. Pysäkkikuulutukset on otettu käyttöön raitiovaunuissa ja runkolinjabusseissa. Ne laajennetaan keväällä 2020 loppuihin busseihin. Metron uuteen asetinlaitteeseen toteutettiin HKL:n kanssa rajapinta, joka tuottaa reaaliaikainfoa. Metrojen paikkatieta toteutettiin erillisenä projektina HKL:n kanssa.
- HSL-sovellus yhdistää HSL:n matkaliput, Reittioppaan ja kohdennetun liikennetiedon. 2019 lopussa sovellusta oli ladattu noin 1 850 000 kertaa.
- HRI (Helsinki Region Infoshare)-palvelun ohjausryhmä valitsi vuoden 2019 parhaaksi data-avaukseksi HSL:n avaaman datan Helsingin ja Espoon kaupunkipyörillä ajetuista matkoista.
- Rautatieasemien tiedottaminen etenee. Uusien dynaamisten näyttölaitteiden ajantasaisuutta, laatua ja tiedon visuaalisuutta sekä luettavuutta parantava informaatiojärjestelmä RAMI otetaan käyttöön vaiheittain vuonna 2020 Etelä-Suomen junaliikenteessä. Käyttöönotto uudistaa asemien kuulutuksia ja näyttölaitteiden sisältöä. Rautateiden matkustajainformaatiosta vastaa Traffic Management Finlandin alainen Finrail.

Lähi- ja kaukoliikenteen integraatio eteni solmuissa ja tietorajapinnoissa

- HSL on mahdollistanut lippujensa myynnin eri palveluntarjoajien sovelluksissa avoimien rajapintojen avulla 2.4.2018 alkaen. Se mahdollistaa sujuvamat vaihto- ja solmuyhteydet, kun lipunmyynti helpottuu. Tämä helpottaa myös kauko- ja lähiliikenteen lippuyhteistyötä, joiden tavoitteena on parantaa matkustajan matkakokemusta ja kehittää koko matkaketjun sujuvuutta.
- HSL-liikenteen liikenteen reaaliaikaennusteet, paikkatieto ja häiriötiedotteet löytyvät myös Google Maps -palvelusta.
- Traficom, TVV LMJ Oy:n ja HSL:n yhteistyössä toteuttama Digitransit integroi aiemmin lähi- ja kaukoliikenteen matkat asiakkaille yhdistäen valtakunnalliset ja seudun reittitiedot. Liikennepalvelulain voimaan tulon myötä ja markkinaehtoisen linja-autoliikenteen luvanvaraisuuden poistuttua markkinaehtoisen liikenteen aikataulutietojen ylläpito ELYjen lupajärjestelmän kautta loppui ja Matka.fi -palvelun tietopohjana on vain viranomaisten ostoliikenteen tiedot. Palvelua, joka yhdistelisi kattavasti lähi- ja kaukoliikenteen linja-autoliikenteen matkojen tietoja, ei tällä hetkellä ole, mutta toimijoiden kesken on käynnistynyt keskusteluja kattavien tietoja yhdistelevien palveluiden aikaan saamiseksi. Junaliikenteen tiedot on saatavilla matka.fi-palvelusta koko maan osalta.
- Pasilan aseman uudistus valmistui lokakuussa 2019. Asemalle rakennettiin lisäraiteita ja laitureita, joiden ansiosta aseman mahdollistama junakapasiteetti ja sitä kautta palvelutaso nousivat.
- Asemanseutuja on kehitetty laajan kehittäjien verkoston avulla, jossa ovat olleet mukana sekä valtion että kuntien edustajia (esim. Fiksu Assa -hanke, HSY:n SMART-MR -hanke ja asemanseutujen kehittämiseen tähtäävä AIKO-hanke).
- Väylävirasto julkaisi 2019 Asemanseutujen liityntäpysäköinti osana liikennejärjestelmää -selvityksen liityntäpysäköinnin kehittämisestä kaukoliikenteen merkittävimmillä asemilla.
- HSL:n Solmu-projektin pohjalta toteutettiin 60 eri toimenpidettä joukkoliikenteen keskeisissä vaihtopaikoissa vuosina 2017-2019. Yli puolet toteutetuista toimenpiteistä liittyi opastukseen. Joukkoliikenteen vaihtojen ja vaihtopaikkojen kehittäminen jatkuu osana HSL:n muuta työtä yhteistyössä kuntien ja valtion kanssa.

Finavia on kehittänyt kulkuyhteyksiä multimodaalisella matkakeskuksella

- Finavia kehittää Helsinki–Vantaan-lentokentälle multimodaalia matkakeskusta, jossa lentoliikenne, raideliikenne, bussiliikenne ja taksiliikenne kohtaavat yhdessä tilassa sekä mahdollistetaan bussiliikenteen saavuttaminen katetussa tilassa.
- Finavian multimodaalin matkakeskushankkeen arvioitu kokonaiskustannus vuosille 2019–2020 on 40 M€. Hankkeelle haettiin EU:n CEF-rahoitustukea 8 M€, Finavian osuus saadusta rahoituksesta oli noin 7 M€.
- Lentoliikenneverkosto on ollut käynnissä Uudenmaan liiton ja Vantaan kaupungin projektina vuodesta 2017. Verkostossa on mukana yksityisen ja julkisen sektorin toimijoita sekä kolmatta sektoria.
- Verkosto on vakiinnuttanut toimintansa laajapohjaisena verkostona ja sen toiminta jatkuu Avia-verkoston nimellä v. 2020-2022.
- Projektin tavoitteena on ollut lentoaseman saavutettavuuden edistäminen ja tiedon lisääminen muun muassa lentoliikenteen ja lentoasemien kehityksen isosta kuvasta tulevaisuudessa, kansainvälinen vertaislentoasemien benchmarkkaus ja kansainvälinen yhteistyö.

Yhteinen joukkoliikennealue laajeni

- Tuusula ja Siuntio liittyivät HSL:ään vuoden 2018 alussa.
- Järvenpää päätti liittyä HSL:n jäseneksi 1.1.2022 alkaen, jos jäsenyys tuo merkittävän parannuksen Järvenpään ja Helsingin välillä liikennöiviin junavuoroihin.
- Vihti selvitti HSL jäsenyyttä vuonna 2018, mutta päätti olla liittymättä.
- Mäntsälän ja Hyvinkään kanssa on käynnissä keskustelut HSL-liittymisselvityksen käynnistämisestä.
- HSL:llä on kehyskuntalippusopimuksia 12 kunnan kanssa, mikä mahdollistaa ko. kuntien asukkaille saman hintaiset liput, kuin HSL-kunnissa. Kotikunta maksaa erotuksen.
- Yhteistyötä on 17 HSL-alueen ulkopuolelta tulevilla bussireitillä. Linjoilla voi matkustaa HSL-lipulla HSL-alueen sisällä. Liikennöitsijöille maksetaan nousukorvaus käytön mukaan.

	Toimivaltainen viranomainen	HSL:n kehyskuntalippu	Kehyskunta työmatkalippu
Helsinki	HSL		
Espoo	HSL		
Vantaa	HSL		
Kauniainen	HSL		
Järvenpää	Järvenpää/ELY	x	x
Kerava	HSL		
Kirkkonummi	HSL		
Mäntsälä	ELY	x	x
Nurmijärvi	ELY	x	(x) kaikille
Pornainen	ELY	x	x
Sipoo	HSL		
Siuntio	HSL		
Tuusula	HSL		
Hyvinkää	Hyvinkää		
Hanko	ELY	x	x
Hausjärvi	ELY	x	x
Inkoo	ELY	x	x
Karkkila	ELY	x	
Porvoo	ELY	x	
Pukkila	ELY	x	x
Raasepori	ELY	x	X
Vihti	ELY	x	

Helsingin seudun kuntien toimivaltaiset joukkoliikenneviranomaiset sekä HSL:n ja kehyskuntien lippuyhteistyösopimukset.

HSL:n kehyskuntalippu tarkoittaa HSL:n myymää kausilippua kehyskuntalaisille subventoituun hintaan.

Kehyskunta-työmatkalippu tarkoittaa kehyskunnan HSL kuntalaiselle myymää lippua (44 matkaa tai 30 pv.) subventoituun hintaan.

Rekkaparkkien toteutus kangerteli, toteutus- ja vastuunjakomalli määriteltiin

- Palveluiden yhteydessä olevien raskaan liikenteen pysäköintipaikkojen on oltava tarjolla optimaalisessa kohdassa kuljetusketjua, jotta mahdollistetaan mm. lepoaikalainsäädännön noudattaminen, kaikkien tielläliikkujien turvallisuus ja kohtuulliset kuljetuskustannukset. Selvitysten mukaan Uudenmaan ELY-keskuksen alueelle tarvitaan vähintään 400 uutta raskaan liikenteen pysäköintipaikkaa palveluineen.
- Uudenmaan ELY-keskus on toteuttanut yli 80 raskaan liikenteen pysäköintipaikkaa vuoden 2016-2017 aikana. Vantaan Vaaralan raskaan liikenteen rekkaparkki ei tule toteumaan. Korvaavaksi toimenpiteeksi on esitetty Sipoon Sipoonlahtea ja Vantaa Keimolanporttia. Sipoonlahden alueelle on valmistumassa muutamia uusia pysäköintipaikkoja ja Keimolan alueen laajentamisesta on laadittu rakennussuunnitelma. Keimolan alue tulisi olemaan määräaikainen.
- Rekkaparkkien toteutukseen liittyvät myös digitaaliset palvelut. Helsinki on FinEstSmartMobility -hankkeessa kehittänyt Länsisatamaan rekkojen jonotusjärjestelmää. Tavoitteena on, että raskas liikenne odottaa kauempana olevassa rekkaparkissa ja saapuu annetussa aikaikkunassa satamaan. Rekkaparkkien tehostamiseen liittyy myös reaaliaikainen paikkatilannetieto ja paikanvarausjärjestelmä sekä näihin liittyvä kulunvalvonta. Pilotti, jossa kokeiltiin jonotusjärjestelmän käyttökelpoisuutta, kilpailutettiin keväällä 2018, mutta se jäi pilottiasteelle vuonna 2019. Länsisatamasta on poistunut kaikki epäviralliset pysäköintipaikat.
- Pääkaupunkiseudun kuntien, KUUMA-kuntien, HSL:n, Väyläviraston ja Uudenmaan ELY-keskuksen yhteistyönä käynnistettiin vuonna 2018 raskaan liikenteen taukopaikkojen toteutus- ja vastuunjakomallin laatiminen. ELY-keskus pyysi tehdystä selvityksestä ja sen yhteydessä laaditusta kustannus- ja vastuunjakomallista lausunnot. Malli on kirjattu MAL 2019 -suunnitelmaan. Taukopaikkojen esittäminen kaavoituksessa ei ole edennyt toivotulla tavalla.

Uusia käyttövoimia joukkoliikenteessä edistettiin määrätietoisesti

- HSL vähentää bussiliikenteen päästöjä toteuttamalla kalustoskenaariota, jonka mukaan bussiliikenteen haitalliset lähipäästöt (hiukkaset ja typenoksidit) ja hiilidioksidipäästöt vähenevät yli 90 % vuoden 2010 tasosta vuoteen 2025. Skenaarion mukaan 30 % suoritteesta ajetaan sähköbusseilla vuonna 2025, kun liikenteessä on noin 400 sähköbussia.
- Vuoden 2019 loppuun mennessä HSL:n bussien lähipäästöt ovat vähentyneet typenoksidien (NOx) osalta 76,4 % ja pienhiukkasten (PM) osalta 84,9 % vuoden 2010 tasosta. Hiilidioksidipäästöt (CO2) ovat vähentyneet 41,8 % vuoden 2010 tasosta.
- HSL aloitti ePELI-hankkeen 2015, jossa HSL on itse hankkinut sähköbusseja kokeilukäyttöön. Kokeilun ideana on, että liikennöitsijät voivat tutustua ja kokeikäyttää uuden teknologian busseja ilman suuria taloudellisia riskejä ennen lopullista bussihankintaa. Helsingissä latausasemia on Ruskeasuolla, Koskelassa, Malminkartanossa, Hakaniemessä, Vuosaarella ja Rautatieasemalla sekä Espoossa Leppävaarassa.
- Sähköbussien osalta on siirrytty kaupalliseen vaiheeseen. Vuonna 2019 HSL:llä oli liikenteessä 45 sähköbussia.
- ELY-keskuksen joukkoliikennehankinnoissa kalustovaatimusta tiukennetaan vähitellen sallittua maksimi-ikää alentamalla. Suurimman osan ELY-keskuksen joukkoliikenteestä Helsingin seudulla muodostaa Nurmijärven joukkoliikenteen alueellinen käyttöoikeussopimus, jossa kalustovaatimukset ovat selvästi muita ELY:n hankintakohteita tiukemmat eli EURO V ja EURO VI (50%/50%) ensimmäiset kolme vuotta alkaen uuden sopimuskauden alusta, vuodesta 2019. Markkinaehtoisessa liikenteessä kaluston laatua säätelee ainoastaan ajoneuvolainsäädäntö.
- Marinin hallitus valmistelee lakia puhtaiden ja energiatehokkaiden ajoneuvojen hankinnoista. Se perustuu EU-direktiiviin ja direktiivin tarkoituksena on edistää puhtaiden ajoneuvojen osuutta julkisissa hankinnoissa.

Valtion liikenteeseen kohdistuvia rahoitusvälineitä ja tukia ohjataan kokonaisuutena, jotta vaikuttavuus paranee. Toteutus- ja rahoitusohjelmat sovitaan sopijaosapuolten yhteistyöprosessina osana jatkuvaa liikennejärjestelmäsuunnittelua.

Liikenne12:n valmistelu aloitettiin, rahoitusohjelmien yhteisvalmistelua tulee edelleen kehittää

- Liikenne12:n eli valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman (VLJS) teko on käynnistynyt.
- Valtion vuoden 2019 talousarviossa varattiin yhteensä 13,25 M€ määräraha suurten kaupunkiseutujen joukkoliikennetukea varten. Valtionavustusta voidaan myöntää Helsingin seudun liikenne - kuntayhtymälle sekä Tampereen, Turun ja Oulun kaupungeille. Helsingin seudulle rahoitusta myönnettiin 4,81 M€.
- Energia- ja ilmastostrategian tavoitteiden edistämiseksi valtio on avustanut suurten kaupunkiseutujen joukkoliikenteen kehittämistä digitalisaation ja liikenteen palveluistumisen edistämiseksi 3,5 M€. MAL-kaupunkiseuduille myönnettiin yhteisenä 0,596 M€ tunnistepohjaisen lippujärjestelmien kehittämiseen.
- Parlamentaarinen työryhmä esitti yksimielisesti vuonna 2018, että tie- ja rataverkon korjausvelan vähentämiseen tulisi osoittaa seuraavalla hallituskaudella vuosittain vähintään 300 M€ lisärahoitus. Tämä tarkoittaisi vähintään noin 1,3 miljardin € vuosittaista perusväylänpidon rahoitusta. Sanna Marinin hallitusohjelmassa (10.12.2020) todetaan, että perusväylänpitoon tehdään parlamentaarisen työryhmän esityksen mukaan vuodesta 2020 eteenpäin 300 miljoonan euron vuosittainen tasokorotus. Rahoitus tarkentuu VLJS:ssä.
- Osana Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL 2019 -suunnitteluprosessia on tarkasteltu rahoituksen kokonaisuutta sekä suunnitelman ja vertailuvaihtoehtojen vaikuttavuutta sekä tavoitteiden toteutumista. MAL-prosessissa rahoitus on keskeinen osa MAL 2019 -suunnitelman valmistelua. Taloudellisissa vaikutuksissa tunnistetaan yhteiskuntatalouden lisäksi myös julkistalouden näkökulmia (valtion talous, kuntatalous) ja lipputulosten kehitys.
- Kokonaisrahoitusnäkökulmaa tarkennettiin MAL 2019 -suunnitelman laadinnan aikana ja muodostettiin mm. rahoituspohja-arvio liikenneinvestointeja varten 2020-luvulle.